

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra anglistiky

Bakalářská práce

Způsoby vyjadřování budoucnosti v současné angličtině

Future tense markers in present-day English

Vypracovala: Tereza Janovská
Vedoucí práce: Mgr. Ludmila Zemková, PhD.

České Budějovice 2015

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci na téma „*Způsoby vyjadřování budoucnosti v současné angličtině*“ vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 5. 1. 2015

.....

Tereza Janovská

Děkuji vedoucí bakalářské práce Mgr. Ludmile Zemkové, Ph.D. za odbornou pomoc a cenné rady, které mi poskytla v době, kdy jsem zpracovávala dané téma. Zároveň děkuji panu řediteli Mgr. Luboši Janovskému, který mi umožnil realizovat praktickou část práce na DDM v Telči.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá slovesnou kategorií času se zaměřením na způsoby vyjadřování budoucnosti a základními prostředky odkazování na futurum. Součástí práce je charakteristika domu dětí a mládeže, didaktické zpracování oznamovacího způsobu třech základních budoucích časů pomocí projektového vyučování pro žáky mladšího školního věku a analýza znalostí žáků středního školního věku pomocí dotazníkového šetření.

Abstract

This thesis deals with the verbal category of future time and future tense markers in present-day English. The next part of the work is the characteristic of the Youth and Children organization, didactic treatment of the indicative of three basic future tenses using the project education aimed to younger school-aged children and the last part of the work analyzes the knowledge of the elder school-aged children using the questionnaire investigation.

Obsah

1	Úvod	1
2	Teoretická část	2
2.1	Slovesná kategorie času	2
2.2	Vyjádření budoucnosti	3
2.2.1	Budoucí čas prostý (<i>Future Simple</i>)	3
2.2.2	Valence mezi použitím modálního sloveso <i>shall</i> nebo pomocného <i>will</i> pro vyjádření budoucnosti	5
2.2.3	Budoucí čas průběhový (<i>Future Continuous</i>).....	6
2.2.4	Chystám se (<i>Be going to</i>).....	7
2.2.5	Rozdíly v použití tvaru <i>be going to</i> a <i>shall/ will</i>	9
2.2.6	Předbudoucí čas prostý (<i>Future Perfect Simple</i>)	10
2.2.7	Předbudoucí čas průběhový (<i>Future Perfect Continuous</i>)	12
2.2.8	Další způsoby vyjadřování budoucnosti	14
2.3	Souslednost budoucích časů (The future seen from the past)	16
2.4	Porovnání cvičebnic	18
3	Praktická část.....	21
3.1	Charakteristika zařízení.....	21
3.1.1	Cíle organizace DDM v Telči	22
3.1.2	Nabídka pro širokou veřejnost.....	22
3.2	Projekt Stroj času	23
3.2.1	Realizace projektu.....	24
3.3	Dotazník	25
3.3.1	Zadání	26
3.3.2	Vyhodnocení testu	29
4	Závěr	33

5	Bibliografie	35
6	Přílohy	37

1 Úvod

Vzhledem ke skutečnosti, že dnešní generace se na rozdíl od té dříve narozené, myšlena například generace mých rodičů, setkává s angličtinou již od svého předškolního věku a angličtina patří neodmyslitelně k mládí a ke vzdělávání, nabízí se pro člověka zajímajícího se o tento světový jazyk spousta prostoru jak se vzdělávat a realizovat.

Ve své bakalářské práci chci zúročit zejména několikaleté zkušenosti z práce vedoucí zájmového útvaru Angličtina, kde mám možnost pracovat s různými věkovými skupinami chlapců i děvčat a v neposlední řadě také dobré vztahy s učitelským sborem gymnázia, kde začala má studijní éra po ukončení základního vzdělání.

Jako cíl své bakalářské práce jsem si stanovila zjistit, kam až se lze dostat při předávání vědomostí v oblasti gramatiky – základní tvary budoucích časů (přítomný průběhový čas, tvar *be going to* a budoucí futurum), žákům mladšího a středního školního věku, a jsou-li účastníci volnočasového vzdělávání schopni nejen se tyto věci naučit, ale hlavně je správně pochopit.

Teoretická část bakalářské práce je zaměřena na slovesnou kategorii času, vyjadřování budoucnosti, časové souslednosti budoucích časů a porovnání cvičebnic. Druhá, praktická část je věnována charakteristice Domu dětí a mládeže Telč, projektu Stroj času, který je pro mou práci klíčový a je hlavním nositelem motivace, předávání informací, poskytovatelem snazšího chápání učiva a jakousi páteří celoročního vzdělávání v zájmovém útvaru. V neposlední řadě také šetření mezi respondenty středního školního věku pomocí dotazníků.

Šetření mé bakalářské práce má kvalitativní charakter. K tomuto šetření využiji zejména praktické zkušenosti, projektovou formu vyučování s přímým pozorováním, odbornou literaturu, konzultace se zkušenějšími kolegy v práci, s dětmi a samozřejmě také tvořivou improvizaci, bez které se práce s dětmi neobejde.

2 Teoretická část

2.1 Slovesná kategorie času

V angličtině rozlišujeme slovesnou kategorii času (*tense*) a čas mimojazykový (*time*). Čas jako slovesná kategorie vyjadřuje zařazení děje z hlediska mluvčího nebo časové vztahy mezi různými ději vůči sobě navzájem. Rozlišujeme tři základní časy – přítomné probíhající současně s dobou promluvy, minulé předcházející před dobou promluvy a budoucí, které následují po době promluvy. Dušková (2012:214)

Dále, jak uvádí Hais (1991:123), dělíme časy primární, zařazující děje do přítomnosti, minulosti nebo budoucnosti, a sekundární, které uvádějí ve vztah přítomnost a minulost, minulost a předminulost, budoucnost a předbudoucnost v tom smyslu, že děj, který např. v minulosti začal, v přítomnosti dosud trvá nebo se svým výsledkem v přítomnosti projevuje. Za časy primární považujeme prosté i průběhové tvary časů přítomných, minulých a budoucích a prosté nebo průběhové tvary předpřítomných, předminulých a předbudoucích časů považujeme za sekundární.

Dle Haise (1991:122-123) se v angličtině se vyskytují dvě souběžné konjugace, které můžeme použít u většiny významových sloves. Je to konjugace prostá a průběhová. Prostá konjugace (*Simple Form, Indefinite Form*) pouze zařazuje ukončený děj do přítomnosti, minulosti nebo budoucnosti. Je schopná přímo nebo nepřímo stanovit jeho začátek, konec nebo výsledek, ale nerozlišuje jeho průběh, vztah mluvčího k ději nebo poměr k jiným okolnostem. Naproti tomu konjugace průběhová (*Continuous Form, zvané též Progressive Form, Definite Form, Expanded Form*) je vyjádřením vztahu slovesného děje vzhledem k průvodním okolnostem. Děj je pro mluvčího neukončený a probíhá v čase, jenž je ve větě přímo nebo nepřímo vyznačen. Mluvčí nás tedy informuje o časovém vztahu tohoto děje k celkovému kontextu. Základní význam průběhové konjugace tedy spočívá v aktualizaci děje vzhledem k okolnostem.

Dušková (2012:214-216) rozděluje časové formy anglického slovesa na jednoduché a složené. Jednoduché tvary se skládají pouze z osobního zájmena a slovesa a vyskytují se pouze v kladném oznamovacím způsobu prostých tvarů přítomných a minulých časů. Složené tvary se skládají z jednoho nebo více pomocných sloves a přičestí nebo infinitivu lexikálního slovesa. Složené tvary s pomocným slovesem *have* a minulým přičestím konstituují prostý předpřítomný a předminulý čas. Přidáním pomocného slovesa *shall* nebo *will* a infinitivu lexikálního slovesa se vytvoří prosté futurum.

2.2 Vyjádření budoucnosti

2.2.1 Budoucí čas prostý (*Future Simple*)

Prostý tvar oznamovacího způsobu budoucího prostého času tvoříme pomocí osobního zájmena, pomocného slovesa *will* a infinitivu lexikálního slovesa.

Tabulka 1: Oznamovací způsob

<i>I will work.</i> Budu pracovat.	<i>We will work.</i> Budeme pracovat.
<i>You will work.</i> Budeš pracovat.	<i>You will work.</i> Budete pracovat.
<i>He/ She/ It will work.</i> Bude pracovat.	<i>They will work.</i> Budou pracovat.

Otázka se tvoří pouhým přehozením *will* s osobním zájmenem a přidáním zápornky *not* za *will* vytvoříme zápornou větu.

Tabulka 2: Otázka a zápor

<i>Will I work?</i> Budu pracovat?	<i>Will we work?</i> Budeme pracovat?	<i>I will not work.</i> Nebudu pracovat.	<i>We will not work.</i> Nebudeme pracovat.
<i>Will you work?</i> Budeš pracovat?	<i>Will you work?</i> Budete pracovat?	<i>You will not work.</i> Nebudeš pracovat.	<i>You will not work.</i> Nebudete pracovat.
<i>Will he/ she/ it work?</i> Bude pracovat?	<i>Will they work?</i> Budou pracovat?	<i>He/ She/ It will not work.</i> Nebude pracovat.	<i>They will not work.</i> Nebudou pracovat.

Ve větě oznamovací a záporné můžeme použít zkrácený tvar pomocného slovesa *will*. V záporné větě se *will* mění na *won't*.

Tabulka 3: Zkrácené výrazy

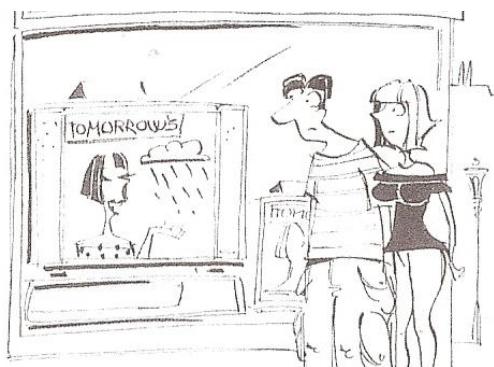
<i>I'll work.</i> Budu pracovat .	<i>We'll work.</i> Budeme pracovat.	<i>I won't work.</i> Nebudu pracovat.	<i>We won't work.</i> Nebudeme pracovat.
<i>You'll work.</i> Budeš pracovat.	<i>You'll work.</i> Budete pracovat.	<i>You won't work.</i> Nebudeš pracovat.	<i>You won't work.</i> Nebudete pracovat.
<i>He/ She/ It'll work.</i> Bude pracovat.	<i>They'll work.</i> Budou pracovat.	<i>He/ She/ It won't work.</i> Nebude pracovat.	<i>They won't work.</i> Nebudou pracovat.

Použití budoucího času prostého dle Bakalářové (2005:34):

1. pro předpovědi týkající se budoucnosti se slovesy myslet, věřit, být si jist, být líto, očekávat – Jsem si jistá, že dneska bude sněžit. *I am sure it will snow today.*
2. náhlá rozhodnutí, rozhodneme se něco udělat ve chvíli, kdy o tom mluvíme – Je tu zima, zavřu okno. *It's cold in here, I will close the window.*
3. žádosti, naděje, nabídky, sliby, varování – Slibuji, že o tom nikomu neřeknu. *I promise I won't tell anybody about it.*

Obrázek 1: Užití budoucího prostého času Hovorková (2004:73)

It will rain tomorrow.
Zítřka bude pršet.

2.2.2 Valence mezi použitím modálního sloveso *shall* nebo pomocného *will* pro vyjádření budoucnosti

Dušková (2012:216) zmiňuje, že prosté futurum je tvořeno pomocí osobního zájmena, pomocného slovesa *shall* nebo *will* a infinitivem lexikálního slovesa. *Shall* se užívá v 1.os. singuláru a plurálu, v ostatních osobách se užívá *will*. Hais (1991:143) toto pravidlo potvrzuje tvrzením, že užívání pomocných sloves *shall* v 1. os. a *will* v 2. a 3. os. je obecné gramatické pravidlo. Slovesa *shall* a *will* jsou zde skutečnými pomocnými slovesy bez zvláštního významu, asi jako české sloveso budu.

Dušková (2012:216) uvádí, že použití pomocného slovesa *shall* v 1. os. je typické hlavně pro britskou angličtinu, ale i zde alternuje s *will*. V mluveném jazyce americké angličtiny se běžně užívá jen *will*, kde *shall* je omezeno na literární a formální jazyk.

Takto vyjadřujeme dle Haise (1991:143) tzv. „čistý budoucí čas“ (*Pure Future*). Pomocná slovesa *shall* (německé *sollen* mít povinnost) a *will* (německé *wollen* chtít) v mnoha případech získávají zpět svůj původní způsobový význam na úkor budoucího času, jelikož čas vytvořený pomocí těchto sloves už není čisté futurum. Toto futurum je většinou citově zabarvené (tzv. *Coloured Future*). Tento význam můžeme zaznamenat zejména tehdy, octnou – li se pomocná slovesa v jiné osobě, než připouští pravidlo, tedy *will* v první osobě – pak znamená slib nebo úmysl mluvčího (dnes velmi neobvyklé), *shall* v druhé a třetí – znamená slib, varování, hrozbu nebo pevné rozhodnutí ze strany mluvčího jiné osobě.

V otázce je užívání pomocných sloves stejné jako ve větě oznamovací, ale často se uchovává modální význam. *Shall I/ Shall we (come)* se běžně vyskytuje v mluvené americké angličtině v modálním významu „mám“. V britské angličtině se vedle futurálního *shall I/ shall we* vyskytuje *will I/ will we*. Dušková (2012:216)

Mezi výjimky uvádí Hais (1991:144) v potaz dvojznačnost otázky v 1. os. čísla jednotného: *Shall I see him again?* Uvidím ho ještě? / Mám ho zase

navštívit? Pro význam „*mám ho zase navštívit*“ se běžně dává přednost vazbě *s to be to: Am I to see him again?* Dušková (2012:216) dodává, že ve formálním stylu se *shall* vyskytuje místo *will* v 2. os. v otázce: *Shall you come? Přijdete?*“

2.2.3 Budoucí čas průběhový (*Future Continuous*)

Ke tvorbě průběhového tvaru oznamovacího způsobu tohoto času je potřeba osobní zájmeno, pomocné sloveso *will*, za kterým stojí pomocné sloveso být a gerundium lexikálního slovesa.

Tabulka 4: Oznamovací způsob

<i>I will be working.</i> Budu pracovat.	<i>We will be working.</i> Budeme pracovat.
<i>You will be working.</i> Budeš pracovat.	<i>You will be working.</i> Budete pracovat.
<i>He/ She/ It will be working.</i> Bude pracovat.	<i>They will be working.</i> Budou pracovat.

V otázce dochází k přesunu *will* před osobní zájmeno a ve větě záporné se přidává záporka *not* za *will*.

Tabulka 5: Otázka a zápor

<i>Will I be working?</i> Budu pracovat?	<i>Will we be working?</i> Budeme pracovat?	<i>I will not be working.</i> Nebudu pracovat.	<i>We will not be working.</i> Nebudeme pracovat.
<i>Will you be working?</i> Budeš pracovat?	<i>Will you be working?</i> Budete pracovat?	<i>You will not be working.</i> Nebudeš pracovat.	<i>You will not be working.</i> Nebudete pracovat.
<i>Will he/ she/ it be working?</i> Bude pracovat?	<i>Will they be working?</i> Budou pracovat?	<i>He/ She/ It will not be working.</i> Nebude pracovat.	<i>They will not be working.</i> Nebudou pracovat.

Ve větě oznamovací a záporné se může použít zkrácený tvar pomocného slovesa *will*. V záporné větě se *will* mění na *won't*.

Tabulka 6: Zkrácené tvary

<i>I'll be working.</i> Budu pracovat.	<i>We'll be working.</i> Budeme pracovat.	<i>I won't be working.</i> Nebudu pracovat.	<i>We won't be working.</i> Nebudeme pracovat.
<i>You'll be working.</i> Budeš pracovat.	<i>You'll be working.</i> Budete pracovat.	<i>You won't be working.</i> Nebudeš pracovat.	<i>You won't be working.</i> Nebudete pracovat.
<i>He/ She/ It'll be working.</i> Bude pracovat.	<i>They'll be working.</i> Budou pracovat.	<i>He/ She/ It won't be working.</i> Nebude pracovat.	<i>They won't be working.</i> Nebudou pracovat.

Použití budoucího času průběhového dle Bakalářové (2005:36):

1. pro popis něčeho, co bude v průběhu v určitou dobu v budoucnosti
– Co budeš dělat zítra touto dobou? *What will you be doing this time tomorrow?*
2. pro popis něčeho, co určitě nastane, protože už je o tom rozhodnuto
– Pojedeme na pláž, nechtěl bys jet s námi? *We will be driving to the beach, would you like to join us?*
3. Zdvořilý způsob, jak se zeptat na něčí plány, obzvláště když chceme, aby pro nás někdo něco udělal – Budeš o víkendu pracovat na počítači? Ráda bych si chatovala s přítelem. *Will you be working on the computer at the weekend? I would like to chat with my boyfriend.*

Obrázek 2: Užití budoucího průběhového času Hovorková (2004:75)

Will you be using your dictionary?
I wondered if I could borrow it.
*Budeš používat svůj slovník?
Rád bych si ho půjčil.*

2.2.4 Chystám se (Be going to)

Oznamovací způsob tvaru *be going to* se tvoří pomocí osobního zájmena, pomocného slovesa *to be* ve správném tvaru, *going to* a infinitivu lexikálního slovesa.

Tabulka 7: Oznamovací způsob

<i>I am going to work.</i> Chystám se pracovat.	<i>We are going to work.</i> Chystáme se pracovat.
<i>You are going to work.</i> Chystáš se pracovat.	<i>You are going to work.</i> Chystáte se pracovat.
<i>He/ She/ It is going to work.</i> Chystá se pracovat.	<i>They are going to work.</i> Chystají se pracovat.

Otázka se tvoří přehozením vyskloňovaného *to be* s osobním zájmenem a záporná věta přidáním zápornky *not* za vyskloňované pomocné sloveso *to be*.

Tabulka 8: Otázka a zápor

<i>Am I going to work?</i> Chystám se pracovat?	<i>Are we going to work?</i> Chystáme se pracovat?
<i>Are you going to work?</i> Chystáš se pracovat?	<i>Are you going to work?</i> Chystáte se pracovat?
<i>Is he/ she/ it going to work?</i> Chystá se pracovat?	<i>Are they going to work?</i> Chystají se pracovat?
<i>I am not going to work.</i> Nechystám se pracovat.	<i>We are not going to work.</i> Nechystáme se pracovat.
<i>You are not going to work.</i> Nechystáš se pracovat.	<i>You are not going to work.</i> Nechystáte se pracovat.
<i>He/ She/ It is not going to work.</i> Nechystá se pracovat.	<i>They are not going to work.</i> Nechystají se pracovat.

Opět můžeme použít zkrácené výrazy pomocného slovesa *to be* v oznamovací větě nebo zápornky *not*.

Tabulka 9: Zkrácené výrazy

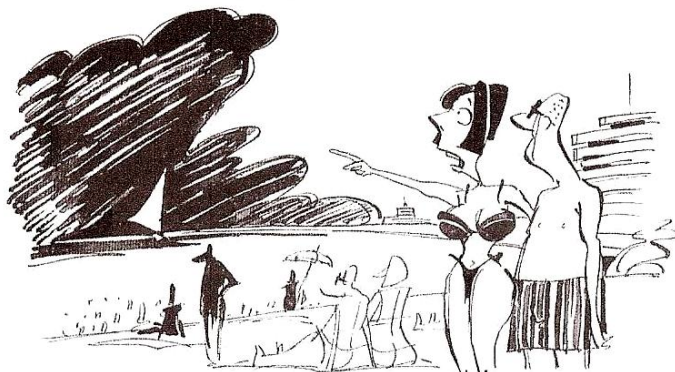
<i>I'm going to work.</i> Chystám se pracovat.	<i>We're going to work.</i> Chystáme se pracovat.	<i>I'm not going to work.</i> Nechystám se pracovat.	<i>We aren't going to work.</i> Nechystáme se pracovat.
<i>You're going to work.</i> Chystáš se pracovat.	<i>You're going to work.</i> Chystáte se pracovat.	<i>You aren't going to work.</i> Nechystáš se pracovat.	<i>You aren't going to work.</i> Nechystáte se pracovat.
<i>He/ She/ It's going to work.</i> Chystá se pracovat.	<i>They're going to work.</i> Chystají se pracovat.	<i>He/ She/ It isn't going to work.</i> Nechystá se pracovat.	<i>They aren't going to work.</i> Nechystají se pracovat.

Použití tvaru *be going to* dle Bakalářové (2005:34):

1. předpovědi o něčem v budoucnosti, když už teď vidíme známky toho, že to nastane – Podívej se na ty mraky. Bude pršet. *Look at the clouds, it is going to rain.*
2. plány, záměry, ambice týkající se budoucnosti, už jsme se rozhodnutí něco udělat – Chystá se studovat práva. *He is going to study the laws.*

Obrázek 3: Užití vazby *be going to* (Hovorková 2004:74)

Look at the clouds. It's going to rain. *Podívej se na ty mraky. Bude pršet.*

2.2.5 Rozdíly v použití tvaru *be going to* a *shall/ will*

Dle Haise (1991:145) vazba *be going to* dnes pravděpodobně patří k nejpoužívanějším v mluvené angličtině, což vyplývá z komplikovaného užívání sloves *shall* a *will*. Použití tohoto tvaru však vyžaduje jistou opatrnost, jelikož tento tvar nevyjadřuje čistou budoucnost, nýbrž nejčastěji budoucnost závislou na vůli nebo úmyslu mluvčího. Nejčastěji se užívá o osobách, méně o věcech. Užijeli se o věcech, pak se osoba jakožto dějový činitel vyrozumívá ze souvislosti, nebo je přítomen prvek pravděpodobnosti nebo nevyhnutelnosti děje.

Dušková (2012:229-230) dodává, že prosté futurum (*will/ shall*) odkazuje na určitou i neurčitou budoucnost, dále vyjadřuje budoucí děj v hlavní větě podmínkových souvětí. Pokud se jedná o součást přítomného plánu, nebo uvědomělou činnost, pak se používá tvar *be going to*. Také popisuje rozdíl mezi prostým futurem a vazbou *be going to*, který se dá dobře vysvětlit na příkladové větě *she'll get married* a *she's going to get married*. V prvním případě nemá děj specifickou lokalizaci budoucnosti (může být řeč např. o školačce, čili někdy v budoucnu se vdá), kdežto druhý případ poukazuje na děj již lokalizovaný (v současnosti už probíhají jisté přípravy, bude se vdávat). Vzhledem k tomu, že významy vazby *be going to* jsou v rozporu s psychickými stavy a procesy nezávislými na vůli, se v tomto případě futurum s *be going to* vyskytuje jen zřídka – hodlá odmítnout *he's going to refuse*, nicméně použití vazby *be going to* v anglické větě *he's going to know the address* je nepřípustné.

2.2.6 Předbudoucí čas prostý (*Future Perfect Simple*)

Předbudoucí čas prostý zahrnuje budoucnost předcházející před pozdější dobou budoucí. Oznamovací způsob předbudoucího času prostého se tvoří pomocí osobního zájmena, pomocného slovesa *will* a *have* a minulého příčestí trpného. Použití pomocného slovesa *will* nebo *shall* je stejné jako u prostého futura.

Tabulka 10: Oznamovací způsob

<i>I will have worked.</i> Budu mít odpracováno.	<i>We will have worked.</i> Budeme mít odpracováno.
<i>You will have worked.</i> Budeš mít odpracováno.	<i>You will have worked.</i> Budete mít odpracováno.
<i>He/ She/ It will have worked.</i> Bude mít odpracováno.	<i>They will have worked.</i> Budou mít odpracováno.

Tvoření otázky spočívá v přehození pomocného slovesa *will* a osobního zájmena a záporné věty v přidání zápornky *not* za pomocné sloveso *will*.

Tabulka 11: Otázka a zápor

<i>Will I have worked?</i> Budu mít odpracováno?	<i>Will we have worked?</i> Budeme mít odpracováno?
<i>Will you have worked?</i> Budeš mít odpracováno?	<i>Will you have worked?</i> Budete mít odpracováno?
<i>Will he/ she/ it have worked?</i> Bude mít odpracováno?	<i>Will they have worked?</i> Budou mít odpracováno?
<i>I will not have worked.</i> Nebudu mít odpracováno.	<i>We will not have worked.</i> Nebudeme mít odpracováno.
<i>You will not have worked.</i> Nebudeš mít odpracováno.	<i>You will not have worked.</i> Nebudete mít odpracováno.
<i>He/ She/ It will not have worked.</i> Nebude mít odpracováno.	<i>They will not have worked.</i> Nebudou mít odpracováno.

Zkrácené tvary pomocného slovesa *will* je možné použít v oznamovací a záporné větě.

Tabulka 12: Zkrácené výrazy

<i>I'll have worked.</i> Budu mít odpracováno.	<i>We'll have worked.</i> Budeme mít odpracováno.
<i>You'll have worked.</i> Budeš mít odpracováno.	<i>You'll have worked.</i> Budete mít odpracováno.
<i>He/ She/ It'll have worked.</i> Bude mít odpracováno.	<i>They'll have worked.</i> Budou mít odpracováno.
<i>I won't have worked.</i> Nebudu mít odpracováno.	<i>We won't have worked.</i> Nebudeme mít odpracováno.
<i>You won't have worked.</i> Nebudeš mít odpracováno.	<i>You won't have worked.</i> Nebudete mít odpracováno.
<i>He/ She/ It won't have worked.</i> Nebude mít odpracováno.	<i>They won't have worked.</i> Nebudou mít odpracováno.

Použití předbudoucího prostého času:

1. pro vyjádření něčeho, co skončí do určité doby v budoucnosti (vyjádření příslovečného určení času s předložkou *by*) – Do příštího pondělí vymaluji pokoj. *I will have painted the room by the next Monday.* Bakalářová (2005:36)
2. před jiným budoucím dějem (vyjádřeným časovou větou, která bývá uvedena se spojkami *when, before, by the time that*) – Nebudu studovat na univerzitě, dokud nedokončím střední školu. *I will have finished the high school before I study at a university.* Hovorková (2004:76)
3. domněnka o ději, který již byl v minulosti skončen – Pravděpodobně už tu zprávu slyšela. *She will probably have heard the news.* Hais (1991:147)

Obrázek 4: Užití předbudoucího prostého času Hovorková (2004:76)

2.2.7 Předbudoucí čas průběhový (*Future Perfect Continuous*)

Oznamovací způsob předbudoucího času průběhového se tvoří pomocí osobního zájmena, pomocného slovesa *will*, *have been* a gerundia lexikálního slovesa.

Tabulka 13: Oznamovací způsob

<i>I will have been working.</i> Budu mít odpracováno.	<i>We will have been working.</i> Budeme mít odpracováno.
<i>You will have been working.</i> Budeš mít odpracováno.	<i>You will have been working.</i> Budete mít odpracováno.
<i>He/ She/ It will have been working.</i> Bude mít odpracováno.	<i>They will have been working.</i> Budou mít odpracováno.

Otázka se tvoří přehozením pomocného slovesa *will* s osobním zájmenem.

Tabulka 14: Otázka

<i>Will I have been working?</i> Budu mít odpracováno?	<i>Will we have been working?</i> Budeme mít odpracováno.
<i>Will you have been working?</i> Budeš mít odpracováno?	<i>Will you have been working?</i> Budete mít odpracováno?
<i>Will he/ she/ it have been working?</i> Bude mít odpracováno?	<i>Will they have been working?</i> Budou mít odpracováno?

Zápor se tvoří přidáním záporky *not* za pomocné sloveso *will*.

Tabulka 15: Zápor

<i>I will not have been working.</i> Nebudu mít odpracováno.	<i>We will not have been working.</i> Nebudeme mít odpracováno.
<i>You will not have been working.</i> Nebudeš mít odpracováno.	<i>You will not have been working.</i> Nebudete mít odpracováno.
<i>He/ She/ It will not have been working.</i> Nebude mít odpracováno.	<i>They will not have been working.</i> Nebudou mít odpracováno.

Zkrácených tvarů pomocného slovesa *will* se používá ve větě oznamovací a záporné.

Tabulka 16: Zkrácené výrazy

<i>I'll have been working.</i> Budu mít odpracováno.	<i>We'll have been working.</i> Budeme mít odpracováno.
<i>You'll have been working.</i> Budeš mít odpracováno.	<i>You'll have been working.</i> Budete mít odpracováno.
<i>He/ She/ It'll have been working.</i> Bude mít odpracováno.	<i>They'll have been working.</i> Budou mít odpracováno.
<i>I won't have been working.</i> Nebudu mít odpracováno.	<i>We won't have been working.</i> Nebudeme mít odpracováno.
<i>You won't have been working.</i> Nebudeš mít odpracováno.	<i>You won't have been working.</i> Nebudete mít odpracováno.
<i>He/ She/ It won't have been working.</i> Nebude mít odpracováno.	<i>They won't have been working.</i> Nebudou mít odpracováno.

Použití předbudoucího průběhového času dle Bakalářové (2005:36):

1. abychom zdůraznili trvání děje do určitého okamžiku v budoucnosti – Na konci tohoto roku budou v tomto domě bydlet již 20 let. *They will have been living in this house for 20 years.*

S předbudoucím časem průběhovým se setkáváme poměrně zřídka. Popisuje děj, který trval až do určitého okamžiku v budoucnosti. Kdyby se mluvčí v tomto okamžiku zastavil a chtěl vyjádřit průběh děje až do své aktuální přítomnosti, musel by použít průběhové perfektnum. Do češtiny se tento čas někdy

těžko překládá, neboť čeština používá pouze jeden budoucí čas, zatímco angličtina má hned čtyři. V překladu tedy dochází k jiné, volnější stylizaci. Hais (1991:147-148)

Obrázek 5: Užití přebudoucího průběhového času Hovorková (2004:77)

2.2.8 Další způsoby vyjadřování budoucnosti

V angličtině existují kromě pravidelného způsobu tvoření budoucího času pomocnými slovesy *shall* a *will* ještě další způsoby vyjadřování budoucího děje. Jsou to:

- a) **přítomný prostý čas** - Bakalářová (2005:34) použití tohoto tvaru zmiňuje pro odkazy do budoucnosti, zvláště časové plány: *Autobus odjíždí ve dvě hodiny odpoledne. The bus leaves at 2 p.m.*

- Dušková (2012:230) uvádí, že ve větách hlavních je tento prostředek omezen na malou skupinu sloves (pohybových a označujících počáteční a konečnou fázi děje): *Kurz začíná ve středu. The course starts on Wednesday.*

- Dušková (2012:231) dále rozvádí použití tvaru pro vyjádření budoucnosti jako součást přítomného plánu daného objektivními, vnějšími podmínkami, čímž se liší od průběhového přítomného času. Rozdíl je dobře vysvětlený na dvou příkladových větách *I leave by the night train a I am leaving by the night train.* První věta vyjadřuje, že odjezd byl zařízen na noční vlak, tedy že odjízďím nočním vlakem. Zatímco druhá věta se zaměřuje na úlohu mluvčího.

b) přítomný průběhový čas - Jak uvádí Bakalářová (2005:34), použití tohoto tvaru pro vyjádření něčeho, co už je zařízeno nebo naplánováno do budoucnosti (když už je stanoven čas a místo): V pondělí v 8 hodin dopoledne dělám zkoušku. *I'm taking an exam on Monday at 8 a. m.*

- Dušková (2012:230) popisuje výskyt tohoto tvaru především u sloves pohybových a některých jiných akčních sloves označujících záměrnou činnost (jako například přijít, přijet *come, arrive*, odjet *leave, go, plout sail* aj.), avšak použitelnost vazby *be going to* je v tomto případě mnohem širší: Rána se zahojí. *The wound is going to heal*, oproti *the wound is healing*. Rána se hojí.

c) vazba *to be to + infinitive* - Hais (1991:146) tvrdí, že je-li součástí určitého plánu, který je zbarven prvkem povinnosti: Ministerský předseda tu věc projedná zítra na schůzi. *The Prime Minister is to discuss the matter at the meeting tomorrow.*

- Podle Duškové (2012:198 a 230) má tato vazba modální význam a v češtině odpovídá slovesu *mít*. Angličtina oproti češtině používá pro vyjadřování záhodnosti slovesa dvě (*have to* a *be + infinitive*), která mají původce modality jiného než původce děje: Máš zavolat otci. *You are to call your father* vyjadřuje záhodnost vyplývající z nějakých vnějších okolností (otec osloveného např. telefonoval v jeho nepřítomnosti a vzkazuje mu, aby mu zavolal).

d) vazba *to be about to + infinitive* nebo

to be on the point of + gerund - Hais (191:146) vypovídá, že obě tyto vazby vyjadřují bezprostřední budoucnost: Právě se chystám jít domů. *I am about to go home. / I am on the point of going home.*

- Dle Duškové (2012:230) se tyto vazby nejčastěji používají k vyjádření bezprostředně následného děje v minulosti: Právě jsem se chystala do školy, když Lukáš zavolal. *I was about to go to school/ I was on the point of going to school when Lukas called me.*

2.3 Sousednost budoucích časů (*The future seen from the past*)

Hais (1991:148) definuje, že v souvětích, ve kterých se o určité skutečnosti vypovídá ze stanoviska minulosti, se ve vedlejší větě (předmětné nebo podmětné) posunují časy o jeden stupeň do minulosti.

Časové posuny jednotlivých budoucích časů popisuje Hewings (1999:28):

- budoucí prostý čas → *would + infinitive*
- vazba *be going to* → *was/ were going to*
- přítomný průběhový čas → minulý průběhový čas
- budoucí průběhový čas → *would + be + gerundium slovesa*
- předbudoucí prostý čas → *would + have + příděstí minulé*
- vazba *to be to + infinitiv* → *was/ were to be to + infinitiv*
- vazba *to be + příděstí minulé* → *was/ were to be to + příděstí minulé*
- vazba *to be about to + infinitiv* → *was/ were to be to about to + infinitiv*

Posunutí budoucího času o jeden stupeň do minulosti včetně výjimek dobře vysvětluje Hewings ve své cvičebnici *Advanced Grammar in Use*:

Tabulka 17: Sousednost budoucího času

<i>The future from now...</i>	<i>The future from the past...</i>
<i>I haven't got much money, so I think I'll stay at home this summer.</i>	<i>Maureen decided that she would stay at home for the summer.</i>
<i>I'm not going to say anything about the exams today, because I don't have time.</i>	<i>I wasn't going to say anything about the exams, but the students asked me to.</i>
<i>I'm having a meeting with my tutor tomorrow to discuss my work.</i>	<i>I couldn't go to the match because I was having a meeting with my tutor.</i>
<i>Will you be going alone, or is Jane going with you?</i>	<i>At the time, I thought I would be going alone, but then Tom said he wanted to come.</i>
<i>The exam will have finished by 3 o'clock, so I'll see you then.</i>	<i>The exam was so easy that most people would have finished after 30 minutes.</i>
<i>There is to be a meeting of ministers this evening.</i>	<i>It was announced there was to be a meeting of ministers that evening.</i>
<i>When the school closes, all the teachers and children are to be moved to one nearby.</i>	<i>As she approached retirement she heard that she was to be moved to a post in a nearby school.</i>
<i>As the bell is about to go for the end of the lesson, you can pack your books away.</i>	<i>The bell was about to go when all the children started to pack their books away.</i>

Jestliže děj, o kterém mluvčí vypovídá v minulosti, stále probíhá v budoucnosti, nemusí docházet k posunu do minulosti, jsou však možné obě varianty: Bylo nám oznámeno, že se v dnešní podvečer koná jednání. *It was announced this morning that there is/ was to be a meeting this evening.*

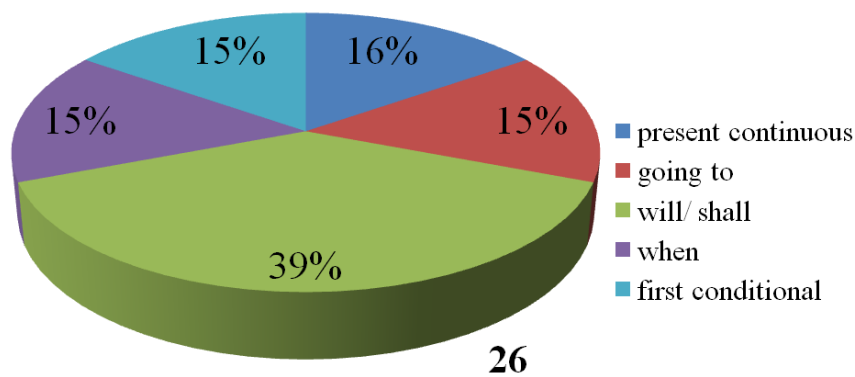
V některých situacích není zcela jisté, zda děj proběhl či nikoliv, proto můžeme použít jak prostého, tak průběhového tvaru příslušného času:

- Nevolala jsem mu tu zprávu, protože jsme se měli vidět později. *I didn't phone to give him the news because we were seeing each other later. He was very upset when I told him. (= we saw each other)*
- Měli jsme se vidět později v ten den, ale musela jsem mu zavolat, abych to zrušila. *We were seeing each other that day, but I had to phone and cancel. (=we didn't see each other)*

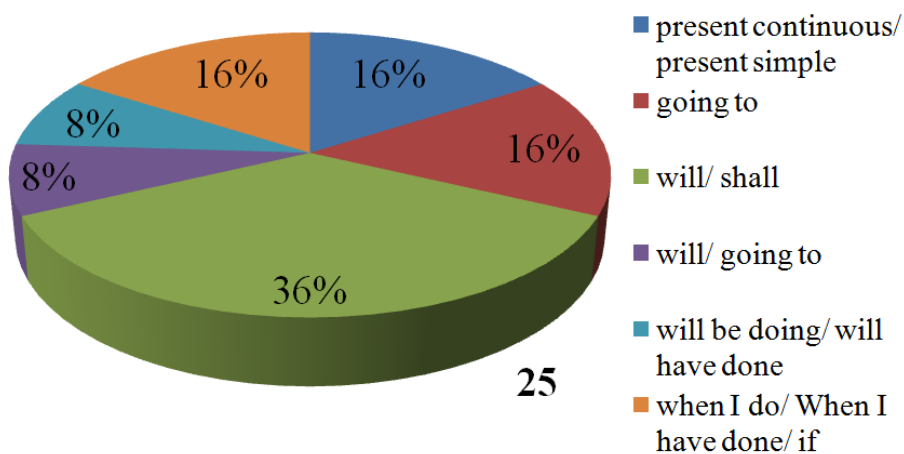
2.4 Porovnání cvičebnic

Tato kapitola je věnována srovnání třech cvičebnic gramatiky a to *Essential Grammar in Use (Raymond Murphy)*, *English Grammar in Use (Raymond Murphy)* a *Advanced Grammar in Use (Martin Hewings)*. Následující tři grafy znázorňují procentuální zastoupení cvičení, která se věnují dané problematice budoucího času, a číslo pod grafem odpovídá celkovému počtu cvičení se zaměřením na budoucí čas.

Graf 1: Essential Grammar in Use

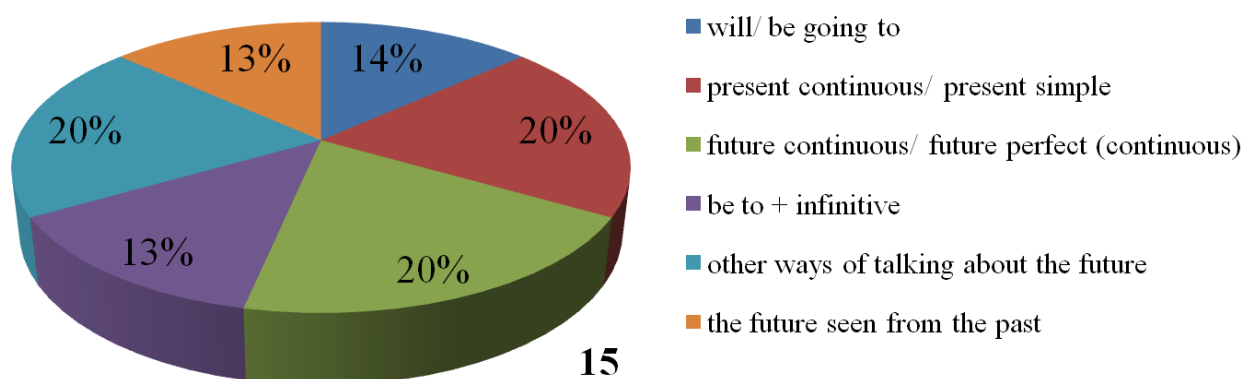

Graf 2: English Grammar in Use

Graf 3: Advanced Grammar in Use

Cvičebnice *Essential Grammar in Use* je určená pro začátečníky. Gramatika je jednoduše vysvětlena pomocí obrázků, tabulek a příkladových vět. Obrázky pomáhají žákovi nastínit danou situaci v praxi. Tabulka vysvětluje použití ve všech osobách včetně tvoření tázací věty. Praktické využití dané problematiky je dobře vystiženo na příkladových větách. Tato učebnice věnuje, co se týče budoucího času, největší pozornost problematice *will* a modálního použití *shall* ve dvou lekcích. Další lekce jsou věnovány použití přítomného času průběhového pro budoucí čas, *going to*, věty s *when* a poslední lekce se věnuje prvnímu kondicionálu. Na konci knihy jsou další cvičení k celkovému procvičení.

Náročnost cvičebnice *English Grammar in Use* odpovídá středně pokročilé úrovni angličtiny. Cvičebnice navazuje na předchozí díl *Essential Grammar in Use*, a proto je její struktura velmi podobná. Opět se zde objevují obrázky s popisovými větami, aby si žák dokázal danou situaci představit. V této knize se už však nenachází tabulky s tvořením daného typu budoucího času a jsou vystřídány srovnávacími větami, podle kterých má žák lépe pochopit použití v určitých případech. Tento díl je již doplněn o výjimky, které jsou v angličtině velmi časté. Opět je největší důraz kladen na problematiku *will* a *shall* ve dvou lekcích s celkem 9 cvičeními. Jednotlivé lekce řeší problematiku použití přítomného prostého a přítomného průběhového času, *going to*, *will* nebo *going to*, věty s *when* a nechybí tu ani lekce na předbudoucí čas.

Jak už název napovídá, cvičebnice *Advanced Grammar in Use* je svou náročností vhodná pro pokročilé studenty angličtiny s předchozí znalostí dané

problematiky. Hlavním úkolem je rozšířit a prohloubit znalosti pomocí výjimek. Menší počet cvičení odpovídá vyváženosti této cvičebnice. V jednotlivých lekcích nalezneme problematiku časové posloupnosti budoucího času, výjimky použití přítomného prostého a průběhového času, rozdíly v použití *will* a *going to*, budoucí čas průběhový a předbudoucí, zvláštní případy použití budoucího času a velmi zajímavá lekce *be to + infinitive*.

Všechny tři cvičebnice mají stejné uspořádání lekcí tak, že první strana obsahuje vysvětlení dané problematiky a druhá cvičení k procvičení, seřazené podle obtížnosti. U strany s vysvětlením jsou velmi užitečné odkazy na další podobné lekce nebo přílohy (*appendix*). Součástí cvičebnic jsou přílohy se schémata a dovysvětlením, jako například *irregular verbs*, *spelling*, *American English*, *basic question forms*, *quoting what people think or what they have said* etc. Autoři připojili také další cvičení k procvičení (*additional exercises*), sloužící k celkovému zopakování. Velkým plusem všech zmíněných cvičebnic je připojený klíč správných odpovědí. Vzhledem k autorům a nakladatelství (*Cambridge University Press*) jsou cvičebnice psané pouze v anglickém jazyce, což pomáhá k celkovému zlepšení porozumění. Cvičebnice se liší barevným odlišením podle úrovně obtížnosti a u posledního dílu *Advanced Grammar in Use* se liší autor.

3 Praktická část

Praktická část se nejprve věnuje obecné charakteristice zařízení DDM v Telči, kde jsem externím pedagogickým pracovníkem, a kde vyučuji kroužek angličtiny. Vzhledem k mé čtyřleté praxi v tomto oboru jsem se rozhodla didakticky zpracovat téma budoucího času, konkrétně tvoření vět oznamovacích u přítomného průběhového času, tvaru *be going to* a prostého futura pomocí projektového vyučování. Můj projekt nese název Stroj času (*Time Machine*) a zabývá se použitím těchto třech tvarů v různém časovém kontextu (přítomnost, blízká budoucnost a daleká budoucnost). V poslední kapitole představuji své dotazníkové šetření, jehož hlavní cíl je porovnat vědomosti žáků tercie na gymnáziu a dětí navštěvující kroužek angličtiny. Žákům navštěvující kroužek angličtiny byla problematika budoucnosti před vyplněním dotazníků vysvětlena, žáci si látku procvičili pomocí mnou vytvořených materiálů (*viz příloha 5-8*) a jejich výuka se částečně opírala i o zážitkovou pedagogiku.

3.1 Charakteristika zařízení

Dům dětí a mládeže Telč je právnickou osobou s názvem **Dům dětí a mládeže Telč, příspěvková organizace**, (dále jen DDM) jejímž zřizovatelem je **město Telč**, se sídlem Telč, náměstí Zachariáše z Hradce 10.

Organizace je v souladu s § 148 odst. 4 školského zákona zařazena do rejstříku škol a školských zařízení.

Posláním DDM je realizovat zájmové vzdělávání dětí, mládeže a dospělých.

- organizace DDM nabízí celoročně dětem, mládeži i dospělým bohatou a pestrou zájmovou činnost
- vedle pravidelné zájmové činnosti nabízí DDM také příležitostné a spontánní činnosti
- velmi bohatá a kvalitní je také prázdninová činnost
- díky každodenní, velmi pestré vzdělávací a výchovné činnosti, je klientům umožněno naplňovat své zájmy v době jejich volna
- velmi pestrá je spolupráce DDM Telč se zřizovatelem městem Telč

3.1.1 Cíle organizace DDM v Telči

- pravidelná zájmová činnost
- příležitostná zájmová činnost
- táborová činnost
- osvětová činnost, prevence sociálně patologických jevů
- otevřená nabídka spontánních aktivit
- činnost táborové základny Zvolenovice

3.1.2 Nabídka pro širokou veřejnost

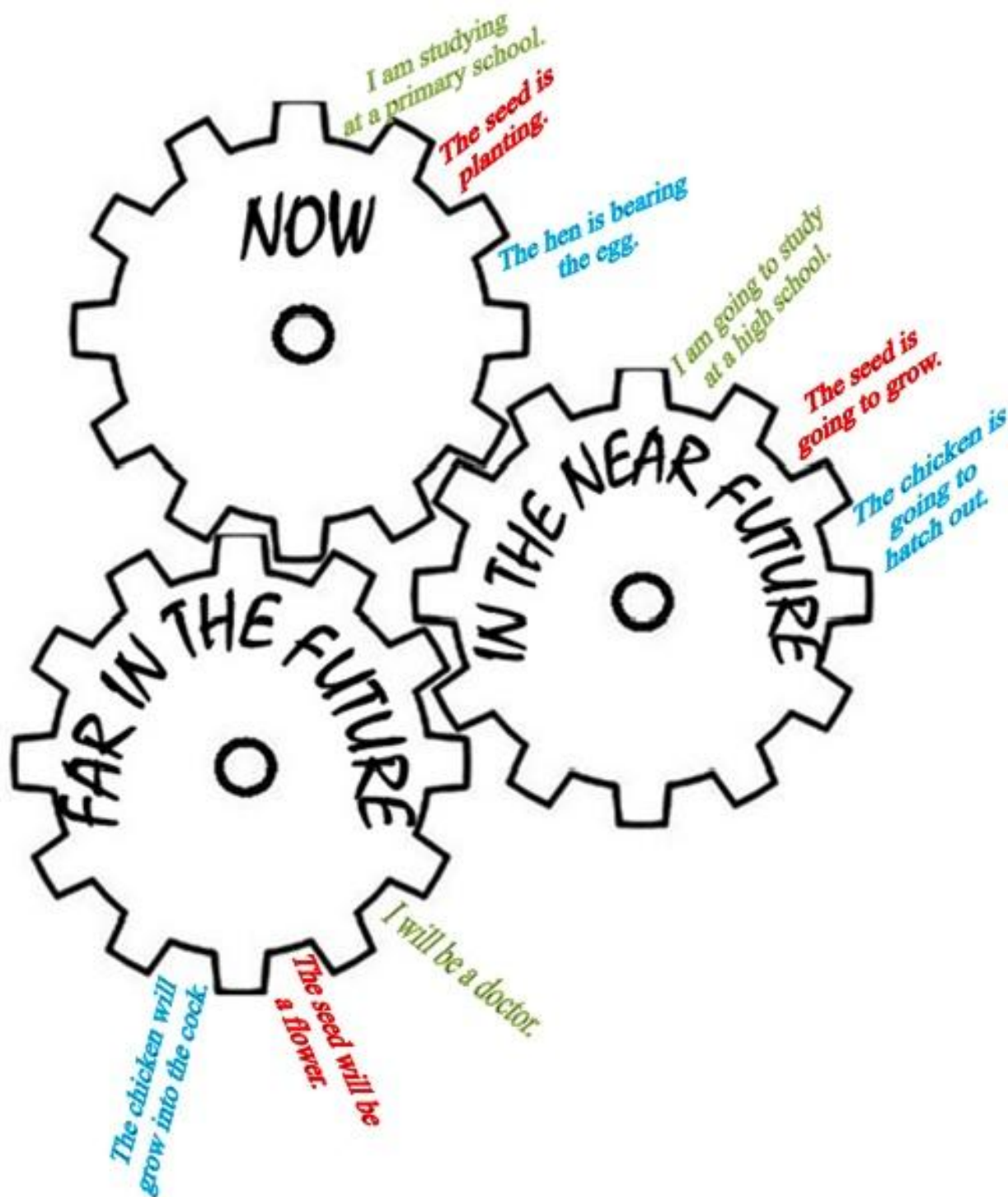
DDM v Telči stanoví nabídku volnočasového vzdělávání pro daný školní rok. Jednotlivé zájmové útvary jsou rozděleny do 6 oblastí s ohledem na další rozvoj osobnosti člověka:

- sportovní – florbal, hokej, kopaná, košíková, házená, atletika,...
- pohybově taneční – břišní tance, flamenco, zumba,...
- společensko-vědní – divadelní, loutkářský, kuchtík, hra na flétnu,...
- výtvarná – keramika a výtvarný
- přírodovědný – myslivecký, včelařský
- technická – letecké modelářství, plastické modelářství

Vzhledem k tomu, že kroužek angličtiny je dobrovolnou činností, děti se zde vzdělávají dobrovolně a nezávisle na povinné školní docházce. Proto musí být hodiny uzpůsobeny tak, aby je to bavilo a do kroužku chodily s radostí. Hodiny jsou vedeny zábavnou formou her a konverzačních cvičení. Děti jsou vedeny k tomu, aby se byly schopné domluvit v zahraničí, případně se mohou na kroužku doučit učivo potřebné do školy. Tyto děti jsou dle mého názoru napřed oproti vrstevníkům ze školy. V angličtině společně probíráme gramatiku, kterou ve škole ještě neprobíraly.

3.2 Projekt Stroj času

Obrázek 6: Stroj času <http://klub-literatury-praha.webnode.cz/edice/stroj-casu/>

Vzhledem k tomu, že tento projekt je určen žákům prvního stupně ZŠ, použijeme jistého zjednodušení při vysvětlení třech základních časů. S dětmi namalujeme na bílé plátno náš Stroj času, stejně jako na obrázku. *Now* odpovídá prvnímu kolečku našeho stroje a je to *přítomný průběhový čas, near in the future* je druhé kolečko, časem odpovídající *be going to* a třetí kolečko *far in the future* se svým budoucím prostým časem. Děti se rozdělí do třech skupin a odliší se barvami. Jejich úkolem je si vymyslet jednoduchý příběh. Příběh se může týkat jejich vlastního vývoje (teď jsem žačkou základní školy, chystám se studovat na střední škole, jednou ze mě bude lékařka), nebo spojím výuku angličtiny s výukou biologie, kterou studuji, a napíšeme příběh vývoje rostliny (semínko, růst, květ), živočicha (vejčko, kuře, kohout), aj. Poté svůj příběh ztvární na velkou čtvrtku A2, respektive namalují tři příběhové situace, co se děje teď, co se bude dít za chvíli a co se jednou v budoucnu stane. Tyto tři příběhy představí ostatním ve třídě a dopíší správně věty k jednotlivým kolečkům našeho Stroje času, tak abychom u každého kolečka měli tři příběhy podle barev.

Tři skupiny jsou také výborným modelem třech koleček Stroje času, a proto druhá část tohoto projektu bude zaměřena na čistou improvizaci, kdy každá skupinka vytvoří věty za použití různých budoucích tvarů. První větu vytvoří první skupinka za použití přítomného průběhového času, bude tedy prvním kolečkem *now*, druhá skupinka bude druhé kolečko *near in the future* a vytvoří větu na *be going to* a třetí skupinka *far in the future* vytvoří větu pomocí prostého futura. Tímto způsobem nám vznikne úplně nový příběh nezávislý na třech předešlých příbězích.

3.2.1 Realizace projektu

Projekt byl realizován v prostředí telečského DDM s časovou dotací 8 vyučovacích hodin. V první hodině jsme s žáky 1. stupně ZŠ vyrobily na plátno Stroj času a za domácí úkol si měli rozmyslet, s kým chtějí být ve skupince. Druhá vyučovací hodina byla věnována vysvětlení oznamovacího způsobu přítomného průběhového času (odpovídající prvnímu kolečku Stroje času) a namalování prvního obrázku na čtvrtku A2 ve třech skupinkách. V další hodině si žáci vypracovali první pracovní list (*viz Příloha 1*) a naučili se vyhledat správné

překlady slov pomocí anglického slovníku Řešetka M. (2003): Anglicko – český a česko – anglický slovník. V další hodině jsme se posunuli k druhému kolečku Stroje času, vysvětlili si tvoření oznamovacího způsobu tvaru *be going to* a žáci ztvárnili na čtvrtku A2 druhou část svého příběhu. Následující hodina patřila vypracování druhého pracovního listu (viz Příloha 2) a překládání věty z obrázku pomocí stejného slovníku, který použili k přeložení první věty. Poté jsme přistoupili k třetímu, poslednímu kolečku a naučili se tvořit oznamovací způsob prostého futura a ve třech skupinkách namalovali poslední obrázek. Předposlední hodina opět patřila vypracování pracovního listu (viz Příloha 3) a přeložení poslední věty.

Poslední hodina byla pro žáky nejzábavnější. Zde v jednotlivých skupinkách představovali své příběhy svým spolužákům (názorná výuka) a připevňovali přeložené věty na jednotlivá kolečka Stroje času podle barev. Poslední úkol měl následující zadání: „Vytvořte tři skupinky. Každá skupinka je jedním kolečkem času. První skupinka je *now*, druhá *in the near future* a třetí skupinka *far in the future*. Každé kolečko vytvoří jednu větu s osobním zájmenem já ve tvaru příslušného kolečka, tzn., že první skupinka se věnuje tomu, co já dělám teď, druhá tomu, co já budu dělat za chvíli a třetí tomu, co budu dělat za dlouho.“ Vznikl nám z toho nový příběh: *I am swimming in the pool. I am going to watch TV. I will go to bed.* Děti si zde vyzkoušely vytvořit vlastní větu v příslušném tvaru budoucího času a také dramatickou improvizaci, jelikož tuto větu neměly za úkol pouze říci, ale také dramaticky předvést.

Žáky projekt natolik zaujal, že někteří z nich následující hodinu dobrovolně přinesli vlastní namalované příběhy bez mé asistence. Někteří namalovali stejné příběhy, co jsme tvořili na hodinách, jiní vytvořili nový příběh. Jedna žačka velmi pěkně zpracovala vývoj lidského chrupu (růst mléčných zubů, vypadávání, růst trvalých zubů a vypadávání těchto zubů ve stáří).

3.3 Dotazník

Cílem dotazníkového šetření je porovnat vědomosti gymnazistů tercie a žáků 7. ročníků ZŠ (případně sekundy na gymnáziu), kteří navštěvují kroužek

angličtiny při DDM. Žáci gymnázia probírali látku již v květnu, zatímco žákům dobrovolného kroužku jsem látku vysvětlila pomocí materiálů (viz *Teoretická část – kapitola 2. 2. a příloha 5-8*) před vyplněním dotazníku.

Zadání testu se skládá z pěti cvičení. První cvičení se týká problematiky třech časů, konkrétně budoucího času prostého, *be going to* a přítomného průběhového času. V tomto cvičení jsou uvedeny tři možnosti, kde je pouze jedna správná odpověď, ostatní odpovědi jsou nesprávné nejen v použití ale i v tvoření daného času. Úkolem druhého cvičení je doplnit správně tvar budoucího prostého času a rozhodnout, zda bude tvar záporný či kladný. Třetí cvičení je zaměřeno na tvoření tvaru *be going to* a správné doplnění slovesa do kontextu věty. Čtvrté cvičení se věnuje překladu anglických vět do češtiny a naopak za použití tvaru *be going to* a poslední cvičení řeší problematiku použití třech tvarů budoucích časů (budoucí čas prostý, *be going to* a přítomný průběhový čas) v kontextu.

3.3.1 Zadání

Ahoj všem! Dotazník nemá s testem nebo zkoušením nic společného, protože se neznámkuje. Rozhodně tento dotazník nepodepisujte, slouží pouze k porovnání vědomostí žáků gymnázia se stejně starými žáky dobrovolného a nepovinného kroužku angličtiny. Tak směle do toho!

Cv. 1 vyber správnou odpověď:

1) I am a bit hungry. I think I..... something to eat.

a) will have   b) am have   c) am going to having

2) Look at him. He ..... out of the train.

a) is jump   b) is going to jumping   c) is going to jump

3) I haven't seen Clara today. I expect she ..... soon.

a) is phone   b) will phone   c) is going to phoning

4) They ..... football this afternoon.

a) are playing   b) are going to playing   c) will playing

- 5) I wonder what .....
- a) will happening   b) will happen   c) are happening
- 6) I don't understand Maths = I ..... you.
- a) will help   b) will helping   c) are helping
- 7) The tree ..... down, look at it.
- a) is fall   b) will falling   c) is going to fall
- 8) I ..... home late tonight.
- a) will probably be   b) will probably being   c) is probably being

/8 points

Cv. 2 doplň **will** nebo **will not** v následujících větách:

1. A: I'm hungry.
B: OK! I ..... cook the dinner.
2. Robots ..... do most of the work in 2030.
3. I promise I ..... tell anybody.
4. A: I can't hear the television!
B: I..... turn it up so you can hear it.
5. She..... come to the party, because she is ill.
6. Don't be sad or they..... be sad too.

/6 points

Cv. 3 utvoř věty s vazbou **be going to** a vyber správné sloveso

paint, have, cook, rain, drive, stay, visit

1. A: Have you got any plans for this evening?
B: Yes, *I am going to visit* my friends.
2. A: There are dark clouds in the sky.
B: It ..... this afternoon.

3. A: Are you ready to order, sir?
 B: I ..... steak, please.
4. A: Why did you buy those trousers?
 B: I ..... the house.
5. A: What are his plans for the weekend?
 B: He ..... at home and relax.
6. I..... dinner . **/10 points**

Cv. 4 přelož následující věty pomocí přítomného času průběžového:

1. Ona se dívá na televizi.
 .....
2. On pije čaj.
 .....
3. My jezdíme na kole.
 .....
4. Dělá Petra domácí úkol?
 .....
5. Půjdete do kina?
 .....
6. Náš pes s námi nespí v posteli.
 .....
7. Martina nezpívá písničku.
 .....
8. They're jumping.
 .....
9. Are you playing the piano?
 .....
10. She isn't making lunch.
 .....

/20 points

Cv. 5 doplň věty s použitím *will, be going to* nebo *přítomného průběhového času*:

1. He likes painting. *He is going to be* (be) an artist.
2. I'm sure Kelly ..... (borrow) you her CDs.
3. Look at him. He ..... (fall) off his bike.
4. They ..... (have) dinner at 7 o'clock.
5. I can't see you at the weekend. I ..... (visit) my parents.
6. I'm cold. I ..... (put on) my jacket.
7. He ..... (meet) Lisa for coffee at noon.
8. I ..... (fly) to Madrid next month.
9. Don't worry, I ..... (call) the doctor.
10. I am bored. I think I ..... (do) the puzzle.

/9 points

3.3.2 Vyhodnocení testu

Každé cvičení je hodnoceno odděleně. Za první cvičení mohli žáci získat maximálně 8 bodů, tedy za každou správnou odpověď 1 bod. Druhé cvičení bylo opět ohodnoceno 1 bodem za správnou odpověď, celkově za 6 bodů. Třetí cvičení je hodnoceno po 2 bodech za jednu správnou odpověď (1 bod za správné utvoření tvaru *be going to* a 1 bod za správně zvolené sloveso z nabídky), nejvíce tedy za 10 bodů. Čtvrté cvičení zaměřené na překlad je hodnoceno stejným způsobem jako předešlé cvičení, respektive po 2 bodech za správné utvoření tvaru *be going to* a smysluplný překlad, není zde hodnoceno správné použití členů, přivlastňovacích zájmen a předložek. Maximum je 20 bodů. Poslední, nejnáročnější, cvičení zkoumající znalosti spojené s používáním jednotlivých tvarů budoucích časů je hodnoceno po 1 bodě za správnou odpověď, celkově za 9 bodů.

Tabulka 18: Žáci gymnázia

žák	cv. 1	cv. 2	cv. 3	cv. 4	cv. 5	celkem	max.	procentuálně
1	4	5	9	15	3	36	53	68%
2	7	6	10	18,5	4,5	46	53	87%
3	5	4	7	18	4	38	53	72%
4	3	3	7	19	3	35	53	66%
5	7	6	10	14,5	3	40,5	53	76%
6	7	5	9	20	3	44	53	83%
7	7	6	9	15	3	40	53	75%
8	5	6	10	17	4	42	53	79%
9	5	5	9	18	3	40	53	75%
10	6	4	10	14	5	39	53	74%
11	7	6	10	19	7	49	53	92%
12	8	6	10	20	9	53	53	100%
13	6	6	8	19	5	44	53	83%
14	7	6	9	19	5	46	53	87%
15	7	6	10	20	7	50	53	94%
16	7	6	8	16	1	38	53	72%
17	6	4	10	14	4,5	38,5	53	73%
18	4	6	8	20	7	45	53	85%
19	7	6	9	16	5	43	53	81%
20	5	5	9	18	2	39	53	74%
průměr								
	6,0	5,4	9,1	17,5	4,4	42,3		80%

Tabulka 19: Žáci kroužku Angličtina

žák	cv. 1	cv. 2	cv. 3	cv. 4	cv. 5	celkem	max.	procentuálně
A	7	6	9	17	7	46	53	87%
B	7	5	10	18,5	6	46,5	53	88%
C	8	6	8	19	9	50	53	94%
D	6	6	8	16	6	42	53	79%
E	7	5	10	17	8	47	53	89%
průměr								
	7,0	5,6	9,0	17,5	7,2	46,3		87%

Jak ukazují dvě výše uvedené tabulky, výsledky testování dopadly velice dobře. Žáci gymnázia uspěli v průměru 80%, což je velice dobrý výsledek. Přestože těmto žákům byla látka vysvětlena dávno před vyplněním testu, jejich znalosti prakticky odpovídají znalostem žáků z kroužku, kterým byla látka

vypodobněna před vyplněním testu. Největším problémem pro ně bylo poslední cvičení zaměřené na použití jednotlivých budoucích časů. Při vyplňování testu došlo ke spojení žáků ze dvou skupin s rozdílným učitelem. Dotazníky byly vyplňovány anonymně, nemohu tedy říci, zda zhruba polovina žáků s lepším výsledkem (tzn. 5-9 bodů) je z jedné skupiny, nebo zda tam došlo k promíchání. Nicméně dle mého názoru jedné skupince použití budoucích časů nebylo vůbec vysvětleno a druhé skupince pod vedením jiného učitele ano. Toto cvičení nemělo na výběr žádné možnosti, proto tam nemohlo dojít k čistému otipování. Skóre v ostatních cvičeních bylo poměrně vyrovnané a dobré. V překladovém cvičení, jak už jsem uvedla, jsem nehodnotila gramatické chyby v předložkách a členech určitých i neurčitých, jinak by skóre bylo podstatně nižší, nadpoloviční většina žáků neumí správně přeložit větu „*ona se dívá na televizi*“, kterou chybně překládají jako: *She is watching on the TV. / She is watching on TV. / She is watching the TV.* Ve všech těchto případech jsem odpověď hodnotila plným ohodnocením vzhledem ke správnosti použití tvaru *be going to*. Nikdo ze žáků neměl problém správně vyplnit cvičení zaměřující se na tvoření vět oznamovacích, tázacích a záporných u jednotlivých tvarů budoucích časů, z čehož vyplývá, že jejich učitelé této problematice věnovali největší pozornost.

Žáci kroužku angličtiny měli o něco vyšší celkový průměr, což odpovídá aktuálnosti problematiky budoucího času. Žáky látka bavila a s vyplňováním neměli žádné větší problémy. Průměrné skóre 7,2 bodů z posledního cvičení odpovídá faktu, že společně vyplňovali cvičení (*viz příloha 5-8 a kapitola 2.2 Vyjádření budoucnosti z teoretické části práce*), která na to byla přímo zaměřena. Průměr překladových vět byl totožný s žáky gymnázia. Na tvar *be going to* si žáci nejhůře zvykali, kromě skloňování pomocného slovesa *be* si nemohli osvojit fakt, že za tvarem *be going to* je plnovýznamové sloveso v infinitivu, pořád měli tendenci za toto sloveso přidávat koncovku *ing*, a proto jsme této problematice věnovali o jednu vyučovací hodinu více. Větu „*ona se dívá na TV*“ přeložili až na jednoho žáka všichni správně, protože se ve svých hodinách zaměřuji na různá konverzační témata (např. volný čas, denní režim, cestování, letiště, nakupování aj.), tudíž žáci tuto větu používají velmi často. Velice dobře porozuměli tvoření

jednotlivých tvarů budoucích časů (až na tvar *be going to*), čemuž odpovídá vysoké průměrné skóre prvních třech cvičení.

Nejvíce žáky bavila hodina, kde se naučili tvoření prostého futura (*will*). Jelikož tvoření tohoto tvaru není nijak náročné, porozuměli tomu velice rychle. Do této hodiny jsem začlenila zážitkovou pedagogiku. Žáci z předešlých hodin dobře znali 24 sloves z obrázků knihy Doláková S. (2006): *Playing English*, a proto jsme si zahráli jednu hru. Nazvala jsem ji *Balloon* (inspirace knihou Hanšpachová J., Řandová Z. (2005): *Angličtina plná her*) a ačkoliv je hra určená spíše žákům mladšího školního věku, velice se bavili. Po třídě jsme rozházeli obrázky se slovesy a já vždy řekla jedno sloveso v angličtině, tzn. např. *work*, a žáci měli za úkol obrázek najít, říct správně větu v budoucím čase ve správné osobě (tzn. rozlišit, zda je na obrázku dívka nebo chlapec) a zároveň pinkat do balonku tak, aby nespadol a aby si balonek nijak nepřidržovali. Poté jsme hru obměnili tím, že jeden ze žáků řekl například větu „*he will sing*” a úkolem druhého žáka s balonkem bylo opět najít obrázek, ale také hlídat, zda mu nebyla řečena mylná informace (v jiné osobě) a pokud ano, musel za stálého pinkání větu opravit následovně: *No, he will not sing, she will sing*.

Původně byl tento dotazník určen žákům sedmých tříd základních škol, nicméně realizace šetření se nemohla vůbec uskutečnit kvůli faktu, že tito žáci látku neměli probranou. Podle výukových materiálů Hudchinson, T. (2008): *Project*, které se ve výuce angličtiny na druhém stupni ZŠ používají, vychází problematika tvaru *be going to* na devátou třídu a *will* se v průměrných třídách vůbec nestíhá vyučovat. Z tohoto důvodu jsem pro své šetření zvolila žáky gymnázia, kteří používají jiné výukové materiály, konkrétně Wetz, B. et Pye, D. (2010): *English Plus*. Problematika budoucích časů se na gymnáziu řeší na konci sekundy, věkově odpovídající žákům 8. tříd.

4 Závěr

Bakalářská práce byla zaměřena na způsoby vyjadřování budoucnosti a základní prostředky odkazování na futurum. První část práce obsahovala teoretické zpracování dané problematiky, kde jsem čerpala z příslušné literatury uvedené v textu a bibliografii. První kapitola této části rozlišila slovesnou kategorii času a čas mimojazykový, věnovala se rozdělení anglických časů na přítomné, minulé a budoucí, dále na primární a sekundární a v neposlední řadě rozdělení anglických konjugací. Druhá kapitola rozebírala způsoby vyjadřování budoucnosti, popsala tvoření základních tvarů budoucích časů, rozdíl v používání tvarů *shall* a *will* a tvarů *be going to* a *shal/will*. Třetí kapitola byla věnována souslednosti časové pro budoucí čas, respektive stručnému popisu převodů budoucích časů ve vedlejších větách v souvětích, kde se v hlavní větě vypovídá o určité skutečnosti ze stanoviska minulosti. V poslední kapitole jsem provedla analýzu cvičebnic *Essential Grammar in Use (Raymond Murphy)*, *English Grammar in Use (Raymond Murphy)* a *Advanced Grammar in Use (Martin Hewings)*. Páteří této kapitoly jsou tři grafy znázorňující procentuální zastoupení cvičení, která se věnují dané problematice budoucího času, a jejich následný rozbor.

Součástí práce byla obecná charakteristika Domu dětí a mládeže, jakožto poskytovatele volnočasového vzdělávání, kde proběhla realizace praktické části. Za stěžejní část praktické části považuji projekt Stroj času, jenž se věnuje didaktickému zpracování oznamovacího způsobu třech základních budoucích časů pomocí projektového vyučování pro žáky mladšího školního věku. V neposlední řadě jsem provedla analýzu znalostí žáků středního školního věku, což je cílová věková skupina mého studijního oboru, pomocí dotazníkového šetření.

Jak jsem předpokládala, projektové vyučování, je-li správně vedeno a klade-li se dostatečně velký důraz na správnou motivaci, je tou formou vzdělávání, která je skutečně přínosná a velmi atraktivní, bez ohledu na věk a složení cílové skupiny.

Je pro mne až nepředstavitelné, že byly ve školských zařízeních doby, kdy se něco podobného nejen neužívalo, ale jak se dovídám z vyprávění, bývalo dokonce zakazováno.

Je velkým štěstím nejen pro pedagogické pracovníky, ale zejména pro děti, žáky a studenty, že něco podobného je již minulostí a že můžeme dnes využívat všech výtvarných moderní pedagogiky, které dle mého názoru, zásadním způsobem pozitivně ovlivňují průběh pedagogického procesu, ať už probíhá na jakémkoli školském zařízení.

V mém konkrétním případě, kdy jsem vyučovala děti docházející do školského zařízení pro volnočasové vzdělávání, byl pocit z přínosnosti projektového vyučování podtržen ještě faktem, že sem děti chodí dobrovolně a rády. Samotná realizace projektu Stroj času byla tedy v domě dětí a mládeže od samého počátku provázena dobrou náladou a nadšením pro práci. Každá byt' sebemenší novinka a každý posun kupředu byl vždy vnímán jako něco báječného, což bylo nejen pro mě ale i pro děti obrovskou motivací do další práce. Možnost prokládat projektovou výuku relaxačními, či naopak pohybovými aktivitami ještě více podtrhuje přínosnost projektového vzdělávání.

Tento druh vzdělávání navíc poskytuje dostatek prostoru pro každého účastníka volnočasového vzdělávání. Je jakousi samozřejmostí, že kolektiv nejen stmelí, ale dojde i k přirozenému rozdělení úloh v kolektivu. Ti nadanější se přirozeně stávají určitými tahouny a motivací pro ty „méně úspěšné“, a těm zase poskytuje projektové vzdělávání dostatečný prostor pro seberealizaci a i oni se stávají platnými členy kolektivu a zažívají si své větší či menší úspěchy. Je na pedagogovi, aby dožíral na zdravou atmosféru v kolektivu a udržoval vše v těch správných kolejích.

5 Bibliografie

- DUŠKOVÁ, L. (2012) *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. Praha: Academia.
- MURPHY, R. (1997) *Essential Grammar in Use (Second edition)*. Cambridge University Press.
- MURPHY, R. (2004) *English Grammar in Use (Third Edition)*. Cambridge University Press.
- HEWINGS, M. (1999) *Advanced Grammar in Use (First Edition)*. Cambridge University Press.
- HAIŠ, K. (1991) *Anglická mluvnice*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- HOVORKOVÁ, M. (2004) *Anglická gramatika*. Plzeň: Fraus.
- JANOVSKÝ, L. (2011) *ŠVP DDM Telč*.
- EVANS, V. et DOOLEY, J. (1997) *Enterprise 3 Pre – intermediate coursebook*. Express Publishing: EU.
- BAKALÁŘOVÁ, N. (2005) *Anglická gramatika*. Praha: ARSCI.
- HANŠPACHOVÁ, J. et ŘANDOVÁ Z. (2005) *Angličtina plná her*. Praha: Portál.
- DOLÁKOVÁ S. (2006) *Playing English*. Olomouc: INFOA.
- HUTCHINSON, T. et GAULT, J. (2008) *Project 1 Student's Book*. Oxford University Press.
- HUTCHINSON, T. (2008) *Project 1 Work Book*. Oxford University Press.
- WOODBIDGE, T. et HUTCHINSON, T. et NEWBOLD, D. (2008) *Project: Teacher's Book 1*. Oxford University Press.
- HUTCHINSON, T. et GAULT, J. (2008) *Project 2 Student's Book*. Oxford University Press.
- HUTCHINSON, T. (2008) *Project 2 Work Book*. Oxford University Press.
- HUTCHINSON, T. (2008) *Project 3 Teacher's Book*. Oxford University Press.
- HUTCHINSON, T. (2008) *Project 4 Teacher's Book*. Oxford University Press.
- WETZ, B. et PYE, D. (2010) *English Plus 1 Student's Book*. Oxford University Press.
- WETZ, B. et PYE, D. (2010) *English Plus 1 Work Book*. Oxford University Press.

WETZ, B. et PYE, D. (2010) *English Plus 1 Teacher's Book*. Oxford University Press.

TIŠTĚNÉ SLOVNÍKY

ŘEŠETKA, M. (2003) *Anglicko – český a česko – anglický slovník*. Olomouc: FIN PUBLISHING.

PHILIPS, J. (2010) *Oxford studijní slovník*. Oxford University Press.

ONLINE SLOVNÍKY

Cambridge Dictionaries Online [online]. <http://dictionary.cambridge.org>

PEARSALL, J. *Oxford Dictionaries Online* [online].

<http://oxforddictionaries.com/>

6 Přílohy

Příloha 1: Pracovní list k projektu Stroj času – část 1

Příloha 2: Pracovní list k projektu Stroj času – část 2

Příloha 3: Pracovní list Stroj času – část 3

Příloha 4: Fotodokumentace projektu Stroj času

Příloha 5: Cvičení k dotazníkům – budoucí čas prostý

Příloha 6: Cvičení k dotazníkům – chystám se (*be going to*)

Příloha 7: Pracovní list k dotazníkům – přítomný čas průběhový

Příloha 8: Cvičení zaměřená na použití jednotlivých tvarů budoucích časů

Příloha 9: Ukázka vyplněného dotazníku

Příloha 1: Pracovní list k projektu Stroj času - část 1

Přítomný čas průběhový (present continuous)

- oznamovací způsob se tvoří pomocí tzv. *-ing* tvaru slovesa a příslušného tvaru slovesa *be*.

<i>I am working.</i> Pracuji.	<i>We are working.</i> Pracujeme.	<i>I'm going to work.</i> Chystám se pracovat.	<i>We're going to work.</i> Chystáme se pracovat.
<i>You are working.</i> Pracujete.	<i>You are going to work.</i> Pracujete.	<i>You're going to work.</i> Chystáš se pracovat.	<i>You're going to work.</i> Chystáte se pracovat.
<i>He/ She/ It is going to work.</i> Pracuje.	<i>They are going to work.</i> Pracují.	<i>He/ She/ It's going to work.</i> Chystá se pracovat.	<i>They're going to work.</i> Chystají se pracovat.

***ing* tvar**

-tvoříme přidáním koncovky *-ing* na konec infinitivu. Jediný zádrhel může nastat u některých sloves, u kterých dochází k pravopisným změnám (např. *make, like, sit*)

Přidání koncovky – *ing* za sloveso končící na e

- u sloves končících na písmenko e toto písmenko vynecháme a přidáme koncovku *ing*. **Např.:** *make- making, smile - smiling*

Zdvojování koncové souhlásky

- končí-li slovo na trojici písmen souhláska + samohláska + souhláska (*big, hit, win*), a poslední slabika je přízvučná, koncová souhláska se zdvojuje po přidání koncovky – *ing*. **Např.:** *sit - sitting, begin – beginning, stop - stopping*

Použití - vybarvi správné kolečko

Překlad – spoj správně anglickou větu s českou

I am sitting.

Ona se směje.

She is smiling.

Ty stojíš.

You are drawing.

Já sedím.

We are listening.

Vy malujete.

Peter is watching TV.

My posloucháme.

You are standing.

Petr se dívá na TV.

Doplň správně tabulku

česky	Anglicky infinitiv	-ing tvar slovesa
hrát	<i>Play</i>	playing
	<i>Work</i>	
	<i>Read</i>	
	<i>Make</i>	
	<i>Lie</i>	
	<i>Cry</i>	
	<i>Draw</i>	
	<i>Smile</i>	
	<i>Write</i>	

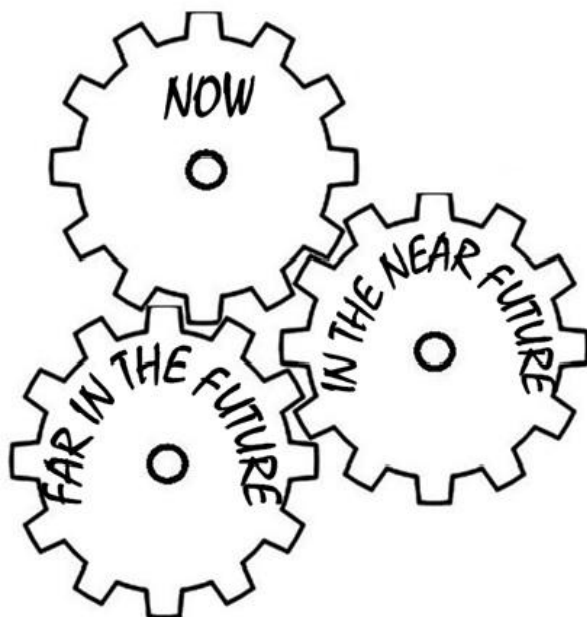
Příloha 2: Pracovní list k projektu Stroj času – část 2

Chystám se (*be going to*)

- oznamovací způsob tvaru *be going to* se tvoří pomocí osobního zájmena, pomocného slovesa *to be* ve správném tvaru, *going to* a infinitivu lexikálního slovesa.

<i>I am going to work.</i> Chystám se pracovat.	<i>We are going to work.</i> Chystáme se pracovat.	<i>I'm going to work.</i> Chystám se pracovat.	<i>We're going to work.</i> Chystáme se pracovat.
<i>You are going to work.</i> Chystáš se pracovat.	<i>You are going to work.</i> Chystáte se pracovat.	<i>You're going to work.</i> Chystáš se pracovat.	<i>You're going to work.</i> Chystáte se pracovat.
<i>He/ She/ It is going to work.</i> Chystá se pracovat.	<i>They are going to work.</i> Chystají se pracovat.	<i>He/ She/ It's going to work.</i> Chystá se pracovat.	<i>They're going to work.</i> Chystají se pracovat.

Použití – vybarvi správné kolečko

Napiš svůj plán v budoucnosti jako v příkladové větě

Chystám se jíst pizzu

I am going to eat pizza nebo *I'm going to eat pizza.*

Zkrat' správně následující věty jako v příkladové větě

They are going to smile. → They're going to smile.

We are going to watch TV.

She is going to put the pencil on the table.

The cat is going to sleep.

Michal is going to lie on the bed.

Přelož následující věty pomocí sloves z tabulky

<i>read</i>	<i>sleep</i>	<i>count</i>	<i>work</i>	<i>drink</i>	<i>cry</i>	<i>stand (up)</i>	<i>listen</i>
-------------	--------------	--------------	-------------	--------------	------------	-------------------	---------------

Ty se chystáš **pracovat**.

Ona se chystá **spát**.

My se chystáme **číst** knížku.

Vy se chystáte **pít** kolu.

Já se chystám **počítat**.

On se chystá **poslouchat** rádio.

Oni se chystají **plakat**.

Pes se chystá **stoupnout**.

Zahraj si na paní učitelku a oprav ve větách chyby

She are going to run. → She is going to run.

I is going to go to the shop.

He am going to look outside.

The telephone is going to ring.

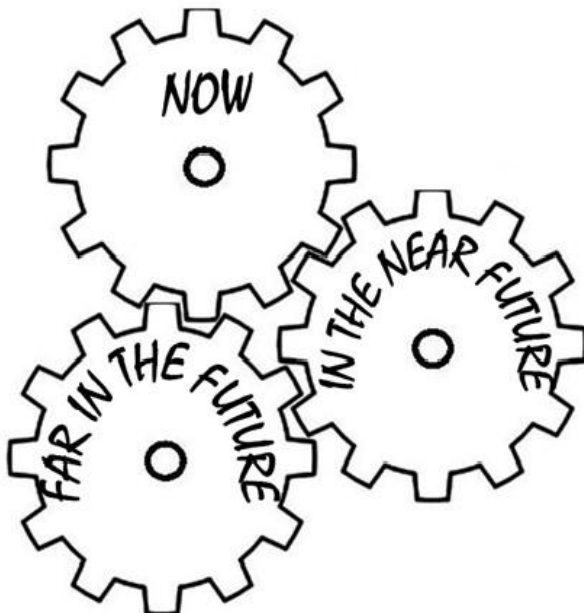
Příloha 3: Pracovní list Stroj času – část 3

Budoucí čas prostý (*will*)

- Prostý tvar oznamovacího způsobu budoucího prostého času tvoříme pomocí osobního zájmena, pomocného slovesa *will* a infinitivu lexikálního slovesa.

<i>I will work.</i> Budu pracovat.	<i>We will work.</i> Budeme pracovat.	<i>I'll work.</i> Budu pracovat .	<i>We'll work.</i> Budeme pracovat.
<i>You will work.</i> Budeš pracovat.	<i>You will work.</i> Budete pracovat.	<i>You'll work.</i> Budeš pracovat.	<i>You'll work.</i> Budete pracovat.
<i>He/ She/ It will work.</i> Bude pracovat.	<i>They will work.</i> Budou pracovat.	<i>He/ She/ It'll work.</i> Bude pracovat.	<i>They'll work.</i> Budou pracovat.

Použití – vybarvi správné kolečko

Napiš větu s tvým budoucím povoláním jako v příkladu

Budu paní učitelkou.   *I will be a teacher.*

Zkrat' následující věty

I will play the piano. → *I'll play the piano.*

She will watch TV.

We will put the pencil on the table.

He will be a doctor.

They will stand up.

You will work.

I will talk to you.

My friend will drink coke.

She will sing a song.

My parents will read a book.

Spoj věty s českým překladem

*I will **play** the piano.*

Ona se bude dívat na televizi.

*She will **watch** TV.*

Já s tebou budu mluvit.

*We will **put** the pencil on the table.*

Její rodiče budou číst knížku.

*He will **be** a doctor.*

Oni si sednou.

*They will **sit** down.*

Ona bude zpívat písničku.

*You will **work**.*

On bude lékařem.

*I will **talk** to you.*

Ty budeš pracovat.

*My friend will **drink** coke.*

Já budu hrát na klavír.

*She will **sing** a song.*

Můj kamarád bude pít kolu.

*Her parents will **read** a book.*

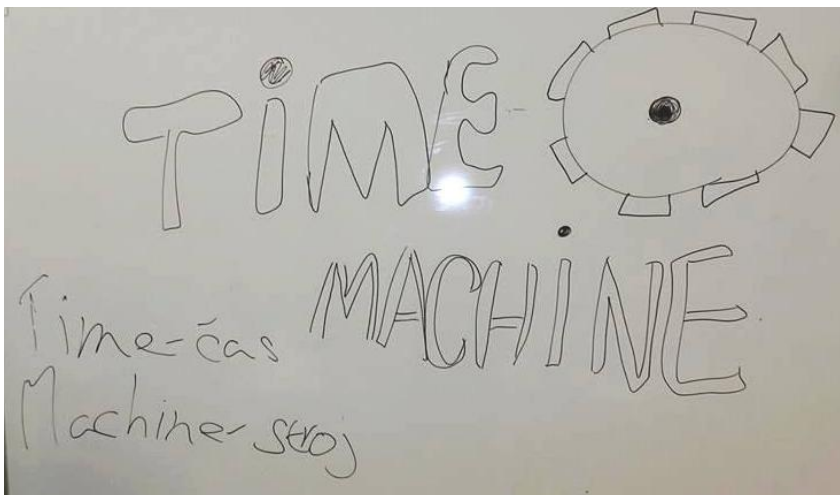
My položíme tužku na stůl.

Příloha 4: Fotodokumentace projektu Stroj času

Fotografie 1: Výroba Stroje času

Fotografie 2: Plakát

Fotografie 3: Obrázky z první části projektu

Fotografie 4: První skupinka představuje svůj příběh o budoucím povolání

Fotografie 5: Závěrečná

Příloha 5: Cvičení k dotazníkům – budoucí čas prostý

Doplň správně tabulku

anglicky	Česky	anglicky	česky
I will work.			Budeme pracovat.
	Budeš pracovat.	You will work	
	Bude pracovat.	They will work.	

Přelož následující věty

Will you come to the party tomorrow?

It won't be easy to pass the exam.

We will stay at home.

Our dog won't sleep with us in our bed.

My budeme poslouchat rádio.

Oni nepůjdou do kina.

Kdy budeš psát domácí úkol?

Ty nebudeš sedět.

Petr a Marek bude stříhat papír.

Doplň *will* nebo *will not* a rozhodni, zda se jedná o předpověď, náhlé rozhodnutí, slib, žádost, nebo domněnku

I am hungry! Ok, I ..... cook the dinner.

The sun is shining, it ..... rain.

I don't think they..... be at home now, they are in Vienna.

I expect he ..... win the match, because he is a bad player.

I promise I ..... study Maths, Dad.

..... you close the window, please?

I am sure she ..... be a doctor.

The telephone is ringing, Lisa ..... answer it.

Příloha 6: Cvičení k dotazníkům – chystám se (*be going to*)

Doplň správně tabulku

anglicky	česky	anglicky	česky
	Chystám se pracovat.		Chystáme se pracovat.
	Chystáš se pracovat.		Chystáte se pracovat.
	Chystá pracovat.		Chystají se pracovat.
	Chystám se pracovat?		Chystáme se pracovat?
	Chystáš se pracovat?		Chystáte se pracovat?
	Chystá pracovat?		Chystají se pracovat.
	Nechystám se pracovat.		Nechystáme se pracovat.
	Nechystáš se pracovat.		Nechystáte se pracovat.
	nechystá pracovat.		Nechystají se pracovat.

Přelož správně

Chystám se spát.

Chystají se přijít na párty?

Vy se nechystáte plavat.

Co se chystáte dělat o víkend?

Petr se nechystá letět do Osla.

I'm going to dress up.

We aren't going to lie on the bed.

When are you going to do your homework?

What is she going to do?

She is going to play the piano.

Our dog isn't going to sit on the chair.

Utvoř věty s tvarem *be going to* a vyber správné sloveso

<i>cut</i> <i>cook</i> <i>paint</i> <i>rain</i> <i>fly</i> <i>smile</i>
---

a) I ..... to London next month.

b) She ..... the paper.

c) We ..... the dinner.

d) Look at the clouds! It..... .

e) She ..... the room.

Příloha 7: Pracovní list k dotazníkům – přítomný čas průběhový

Přítomný čas průběhový (*present continuous*)

- oznamovací způsob se tvoří pomocí tzv. **-ing tvaru** slovesa a tvaru slovesa *be*.

<i>I am working.</i> Pracuji.	<i>We are working.</i> Pracujeme.
<i>You are working.</i> Pracuješ.	<i>You are going to work.</i> Pracujete.
<i>He/ She/ It is going to work.</i> Pracuje.	<i>They are going to work.</i> Pracují.

- otázka se tvoří pouhým přehozením pomocného slovesa *to be* s osobním zájmenem a přidáním zápornky *not* za *to be* vytvoříme zápornou větu.

<i>Am I working?</i> Pracuji?	<i>Are we working?</i> Pracujeme?
<i>Are you working?</i> Pracuješ?	<i>Are you working?</i> Pracujete?
<i>Is he/ she/ it working?</i> Pracuje?	<i>Are they going to work?</i> Pracují?
<i>I am not working.</i> Nepracuji.	<i>We are not working.</i> Nepracujeme.
<i>You are not working.</i> Nepracuješ.	<i>You are not working.</i> Nepracujete.
<i>He/ She/ It is not going to work.</i> Nepracuje.	<i>They are not working.</i> Nepracují.

- opět můžeme použít zkrácené výrazy pomocného slovesa *to be* v oznamovací větě nebo zápornky *not*.

<i>I'm working.</i> Pracuji.	<i>We're working.</i> Pracujeme.	<i>I'm not working.</i> Nepracuji.	<i>We aren't working.</i> Nepracujeme.
<i>You're going to work.</i> Pracuješ.	<i>You're working.</i> Pracujete.	<i>You aren't working.</i> Nepracuješ.	<i>You aren't working.</i> Nepracujete.
<i>He/ She/ It's working.</i> Pracuje.	<i>They're working.</i> Pracují.	<i>He/ She/ It isn't working.</i> Nepracuje.	<i>They aren't working.</i> Nepracují.

Použití přítomného průběhového času:

1. pro vyjádření něčeho, co už je zařízeno nebo naplánováno do budoucnosti (obzvláště když už čas a místo byly dány): V pondělí v 8 hodin dopoledne dělám zkoušku. *I'm taking an exam on Monday at 8 a. m.*
2. pokud nějaký děj probíhá právě teď v tuto chvíli: Sedím na židli *I am sitting on the chair.*

Doplň následující tabulku

anglicky	česky	anglicky	česky
I'm running.		We're running.	
	Běháš.		Běháte.
	Běhá.		Běhají.
	Běhám?		Běháme?
Are you running?			Běháte?
	Běhá?		Běhají.
	Neběhám.		Neběháme.
	Neběháš.		Neběháte.
	Neběhá.	They aren't running.	

Přelož následující věty

Kam jdeš?

Oni čtou knížku.

Petr chatuje s Terezou.

Děti si hrají na hřišti.

Rodiče nepláčou.

Kdy jdeš do kina?

Zpívá písničku.

Nevařím oběd.

Příloha 8: Cvičení zaměřená na použití jednotlivých tvarů budoucích časů

Ex.1

*Put the verbs in the brackets into **the future simple, be going to, or the present continuous** as in the example.*

- 1) I am a bit hungry. I think I..... (have) something to eat.
- 2) Look at him. He ..... (jump) out of the train.
- 4) They ..... (play) football this afternoon.
- 5) I wonder what ..... (happen).
- 6) I don't understand Maths = I ..... (help) you.
- 7) The tree ..... (fall) down, look at it.
- 8) I..... (fly) to Oslo at 7 o'clock.
- 9) I ..... probably ..... (be) come home later.
- 10) What are your plans for the weekend? We .....(go) to the cinema.

Ex. 2

*Put the verbs in the brackets into **the future simple, be going to, or the present continuous** as in the example.*

- 1) He likes watching films about doctors. **He is going to be** (be) a doctor
- 2) I'm sure Kelly ..... (come) to the party.
- 3) Look at him. He ..... (break) his arm.
- 4) They ..... (have) lunch at 7 o'clock.
- 5) I can't go to the cinema with you. I ..... (visit) my parents.
- 6) I'm cold. I ..... (close) the window.
- 7) Canada ..... (become) a part of the ocean in 2030.
- 8) I am hungry. OK! I ..... (make) dinner.
- 9) Don't worry, I ..... (call) to teacher soon.

Příloha 9: Ukázka vyplněného dotazníku

Fotografie 6: Vyplněný dotazník 1. strana

Dotazník 12

Ahoj všem! Dotazník nemá s testem nebo zkoušením nic společného, protože se **neznámkuje**. Rozhodně tento dotazník **nepodepisujte**, slouží pouze k porovnání vědomostí žáků gymnázia se stejně starými žáky dobrovolného a nepovinného kroužku angličtiny. Tak směle do toho!

Cv. 1 vyber správnou odpověď:

- 1) I am a bit hungry. I think I..... something to eat.
 a) will have   b) am have   c) am going to having
- 2) Look at him. He ..... out of the train.
a) is jump   b) is going to jumping   c) is going to jump
- 3) I haven't seen Clara today. I expect she ..... soon.
a) is phone   b) will phone   c) is going to phoning
- 4) They ..... football this afternoon.
 a) are playing   b) are going to playing   c) will playing
- 5) I wonder what .....
a) will happening   b) will happen   c) are happening
- 6) I don't understand Maths = I ..... you.
 a) will help   b) will helping   c) are helping
- 7) The tree ..... down, look at it.
a) is fall   b) will falling   c) is going to fall
- 8) I ..... home late tonight.
 a) will probably be   b) will probably being   c) is probably being

8/8 points

Cv. 2 doplň **will** nebo **will not** v následujících větách:

1. A: I'm hungry.
B: OK! I will cook the dinner.
2. Robots will do most of the work in 2030. (I don't know!)
3. I promise I will not tell anybody.
4. A: I can't hear the television!
B: I will turn it up so you can hear it.
5. She won't (will not) come to the party, because she is ill.
6. Don't be sad or they will be sad too.

6/6 points

OTOČ!

Fotografie 7: Vyplněný dotazník 2. strana

Cv. 3 utvoř věty s vazbou **be going to** a vyber správné sloveso:
paint, have, cook, rain, drive, stay, visit

1. A: Have you got any plans for this evening?
 B: Yes, **I am going to visit** my friends.
  2. A: There are dark clouds in the sky.
 B: It **is going to rain** this afternoon. 2
  3. A: Are you ready to order, sir?
 B: I **am going to have** steak, please. 2
  4. A: Why did you buy those trousers?
 B: I **am going to paint** the house. 2
  5. A: What are his plans for the weekend?
 B: He **is going to stay** at home and relax. 2
  6. I **am going to cook** dinner 2
- 10/10 points**

Cv. 4 přelož následující věty pomocí **přítomného času průběhového**:

1. Ona se dívá na televizi.
She is watching TV. 2
2. On pije čaj.
He's drinking tea. 2
3. My jezdíme na kole.
We're riding a bike. 2
4. Dělá Petra domácí úkol?
Is Petra doing homework? 2
5. Půjdete do kina?
Are you going to go to the cinema? 2
6. Náš pes s námi nespí v posteli.
Our dog isn't sleeping with us in the bed. 2
7. Martina nezpívá písničku.
Martina isn't singing a song. 2
8. They're jumping.
Oni skáčou. 2
9. Are you playing the piano?
Hraješ (hraje) na piano? 2
10. She isn't making lunch.
Ona nedělá oběd. 2

20/20 points

Cv. 5 doplň věty s použitím **will, be going to** nebo **přítomného průběhového času**:

1. He likes painting. **He is going to be** (be) an artist.
2. I'm sure Kelly **will borrow** (borrow) you her CDs. 1
3. Look at him. He **is going to fall** (fall) off his bike. 1
4. They **are going to have** (have) dinner at 7 o'clock. 1
5. I can't see you at the weekend. I **am going to visit** (visit) my parents. 1
6. I'm cold. I **will put on** (put on) my jacket. 1
7. He **is going to meet** (meet) Lisa for coffee at noon. 1
8. I **am going to fly** (fly) to Madrid next month. 1
9. Don't worry, I **will call** (call) the doctor. 1
10. I am bored. I think I **will do** (do) the puzzle. 1

9/9 points